

2den Valgfreds (Klein), der kom ind paa en længere Udvikling angaaende Gendarmeri-institutionen. Jeg har tidligere sagt i Dag, at jeg synes ikke, det er hensigtsmæssigt under denne Behandling at komme for dybt ind paa dette Punkt. Det skal jeg heller ikke nu gøre, men jeg vil kun protestere imod et Udtryk af det ærede Medlem. Han syntes at ville sætte sig ind i Ministeriets Tankegang i de nærmeste Dage, inden Gendarmerikorpset oprettedes. Det ærede Medlem havde tænkt over, hvad der egentlig kunde være Grunden dertil, og han kom til at udtale, at man havde frygtet Oprør i Landet, hvorefter han kom ind paa Betragtninger om, hvor urimeligt det var at tænke sig, at det danske Folk var tilbøjeligt til Oprør. Imod dette Udtryk „Oprør“ vil jeg i denne Forbindelse protestere, ligesom jeg har gjort det i Landssthinget. Det laa ikke den Gang et Dødblik indenfor min Tanke, at jeg skulde frygte Oprør. Gendarmerikorpset er ikke oprettet imod Oprør. Hvis det ærede Medlem har den Opfattelse, at det Gendameri, de have i Tyskland, Frankrig, Belgien, Schweiz og andre Steder har den Bestemmelse at dæmpe Oprør, saa tager han fuldstændig fejl. De have Gendameri for at kunne overholde god Orden og for at undgaa Spektakler, da der kan være Anledning til at frygte, at Spektakler kan føre vidt, som man har set i Udlandet; men man har ikke Gendameri til at dæmpe Oprør; dertil har man Hæren, dertil bruger man stærkere Midler. Hvad der var kommet hos os, og hvad der skulde holdes nede, var Spektakler. Derpaa var der allerede Exempler, og der er noget Demoraliserende i Spektakler. Det havde viist sig i Kjøbenhavn et Par Gange, og Vanden havde trukket omkring i Gaderne og slaaet Ruder ind; de vare ikke meget ondskabsfulde, men det er som saat noget Demoraliserende i saadanne Spektakler. Den første Aften slaar man maaske 10 Ruder ind, den næste slaar man, naar man kan faae Lov dertil, 100 Ruder ind, den tredje plyndrer man Butiker og den fjerde Aften slaar man Mennesker ihjel, saaledes gaar det gradvis frem. Det er paa Grund af denne demoraliserende Indflydelse af Spektakler, at Regjeringen havde den Pligt at lægge en heroligende Dæmper derpaa. Det var Meningen med Gendarmerikorpsets Oprettelse, men Oprør frygtede man ikke.

Formanden (Berg): I Anledning af den Yttring, som den ærede Minister nu fremsatte, og som ogsaa er fremsat af Andre, at Spørgsmaalet om Befæstningsforholdene

ikke ligger for, skal jeg bemærke, at den Betragtning deler jeg ikke. Endringsforslaget under Nr. 159 giver ærede Medlemmer fuld Berettigelse til at omtale disse Forhold.

Wagner: Hvad den Vebrejdselse angaar, at jeg skulde have gaaet ind paa en vidtløftig Behandling, som ikke hørte hjemme her, er jeg jo nu ganske godt dækket, da jeg har faaet den ærede Krigsministers og hderligere den ærede Formands Attest for, at jeg har været fuldt berettiget til at tale derom. Det er jo aldeles klart, at hvad der har fremkaldt mine Udtalelser, er Udtalelserne af den ærede Ordfører ved 2den Behandling, da han meget langt og bredt gik ind paa dette Spørgsmaal. Jeg kan altsaa med fuld Ret sige: Hvem slog først? At den ærede Ordfører paatager sig en overordentlig overlegen Mine paa et Omraade, hvor han ikke har nogen Berettigelse til at være overlegen, idet han paa det militær-politiske Omraade paa ingen Maade kan siges at være flgere end jeg, undrer mig ikke. Naar den ærede Ordfører ved 2den Behandling søgte at slaa fast, „at alt Materiel i vore Hænder, der kunde bruges i en Krig mellem europæiske Stormagter, er en Livsfare for vort Land“, forekommer det mig at være overordentlig naturligt, at han nu lader det ligge. Det var imidlertid ikke for at sige dette, at jeg begjærede Ordet, men nærmest for at henvende et Par Ord til det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Rjar). Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem — jeg hørte det ikke ganske nøie — bebreidede han mig Mangel paa Alvor. Jeg vil i allerhøjeste Grad beklage, hvis jeg havde givet grundet Anledning dertil. Jeg er mig bevidst at have brugt en ironisk Form, men naar jeg har brugt denne Form, var det, fordi den nylig citerede Udtalelse af den ærede Ordfører er af en saadan Natur, at hvis jeg vilde have talt alvorlig derom, vilde jeg sikkert øieblikkelig være kommen i Konflikt med Formanden derom. Af denne og ikke af anden Grund brugte jeg den ironiske Form. Jeg beder det ærede Medlem være overbevist om, at jeg nærer en ligesaa varm Interesse for vort Fædreland, som han, og jeg har i min korte Levetid saavidt muligt viist i Gjærning, at jeg elsker mit Fædreland og er villig til at bringe det Offre af en hvilken som helst Art.

Da ikke Flere begjærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.